

# De Postrijder der provincie Limburg

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.  
buiten de stad, 8 fr. »  
Een blad afzonderlijk 15 centiem.  
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

TONGEREN, DEN 10 JUNI.

## XXV<sup>e</sup> verjaardag der regeering van Pius IX.

Underscrijving ten voordeele der Armen.

Den eerw. heer Reinartz, deken.	Fr.	50,00
Mevr. w <sup>e</sup> Jansen		50,00
M. Oscar Schaezen		50,00
M. F. Vandennieuwendorpe		20,00
M. Slegers, advocaat		40,00
M. Justin Coart		5,00
M <sup>me</sup> w <sup>e</sup> Laminne		5,00
M. Emile Laminne.		5,00
Mevr. Jaminé		10,00
Eene jufvrouw uit O.-L.-V parochie (ontv. door tusschenkomst van den heer deken)		20,00
Eene dame id.		5,00
M. Schaezen, eere-président.		40,00
M. Laminne, Victor		40,00
M. L. Slegers, geneesheer		40,00
M. J. Copis		10,00
M <sup>o</sup> . Coart, advocaat.		5,00
M <sup>me</sup> w <sup>e</sup> Demarteau-Thys		5,00
M. Collé, uitgever.		5,00
Totaal.		295,00

Eene algemeene verlichting der stad zal te Tongeren plaats hebben op zondag 18 juni, voor de sluiting der kerkelijke feesten van den 25<sup>e</sup> verjaardag der regeering van Pius IX. Van heden worden reeds groote toebereidsels gemaakt.

### IJzerenweg van Brussel naar Aken, langs Tongeren.

Ter gelegenheid der begroting van openbare werken, heeft onze verdienstelijke representant, de heer graaf de Borchgrave in eene der laatste zittingen der kamer het woord genomen en de aandacht geroepen op de noodzakelijkheid van het aanleggen eens nieuwen ijzeren wegs die voor het arrondissement Tongeren en vooral voor de kantons Borgloon, Tongeren en Sichen van zeer groot belang is.

De provincie Limburg, zeide M. de Borchgrave is de eenigste die tot heden geen ijzeren weg op kosten van den Staat bekomen heeft. Hare nijverheid, hare landbouw, de rijkdommen van haren grond, in een woord alle bronnen van voorspoed die in alle andere deelen des lands eene zoo aanzienlijke uitbreiding genomen hebben, zijn verlamd en terug gehouden door gebrek aan vervoer-middelen.

De ijzerenweg ontworpen door M. Pousset, commissaris der buurtwegen te Tongeren, is ondersteund door eene sterke sociëteit van capitalisten en zou niets aan de openbare schatkist kosten. Deze spoorweg begeeft zich van Brussel naar Aken, langs Tervuren, Thienen, Zoutleeuw, St-Truiden, Borgloon, Tongeren en de kantons Sichen en Anbel.

De merkwaardige redevoering welke M. de Borchgrave bij deze gelegenheid heeft uitgesproken, heeft alle beweegredenen aangehaald welke de noodzakelijkheid bewijzen van het aanleggen des ontworpen spoorwegs.

Hegeen tot heden de aanlegging van dezen ijzeren weg belet heeft, is de vrees dat dezelve eene te groote concurrentie zou doen aan den staatspoorweg. Onze vertegenwoordiger heeft geene moeite gehad om te bewijzen dat deze beweegreden niet voldoende mag zijn om het ontwerp van M. Pousset te verwerpen. In het aanleggen van nieuwe wegen moet men inderdaad niet uitsluitelijk het belang van het gouvernement in het oog hebben. Een weg wordt gemaakt in het belang der bevolkingen die hem noodig hebben om hunnen handel, hunne nijverheid of hunnen landbouw te doen bloeien en uit te breiden. Wij hebben te veel betrouwen in de rechtvaardigheid en in de goede gevoelens van den heer minister van openbare werken om niet te weten dat hij eerlang de aanlegging van de gevraagden ijzeren weg zal toestaan en aldus de rechtmatige eischen van het arrondissement Tongeren recht doen wedervaren.

Ondertusschen moeten wij onzen hartelijken dank uitdrukken aan den heer graaf de Borchgrave die met zoo veel kennis van zaken de algemeene belangen van het arrondissement Tongeren voorgestaan heeft.

### Hard, maar waar.

M. Malou, de wijze katholieke staatsman, heeft in ons Senaat, tijdens de bespreking der nieuwe Kieswet harde woorden tot de liberalen toegestuurd :

« De Commune van Parijs, zegde hij, wilde twee zaken ten uitvoer brengen : den Godsdienst vernietigen en den eigendom afschaffen. Een der eerste werken der Commune was een principie vast te stellen, waarvan de toepassing in België gevraagd is geworden door de liberalen, te weten, de volstrekte Scheiding van Kerk en Staat. Eene andere daad is geweest van den priester en den Godsdienst uit de school te jagen ; van het onderwijs geheel en gansch wereldlijk

te maken ; van uit de school en het tribunaal te verbannen alles wat het minste gedacht van Godsdienst kon herinneren. Wanneer dit deel der wenschen van de Commune ten uitvoer werd gebracht, sprak gij, liberalen, er niet tegen, en gij kondet niet : gij ook wilt het. Maar de Commune hield daarmee niet op. De mannen der revolutie wilden niet alleenlijk den oorlog tegen de ziel van den mensch, maar ook tegen zijne fortuin. Oh ! alsdan veranderde de handelwijs ; dan begont gij tegen de Commune te spreken en te schrijven.

« Wij, katholieken, wij bestrijden niet slechts een deel der werken welke de Revolutie wil uitvoeren ; wij verwerpen ze al te zamen. Wij houden ons niet te vrede met den oproer tegen te gaan in zijne uitwerksels ; wij trachten de oorzaak, den oorsprong van dien maatschappelijke pest weg te nemen en uit te roeien. En welk is die oorsprong ? Is het verliezen van de godsdienstige gevoelens ; 't verlies van allen eerbied voor gezag en recht, verlies dat voortkomt uit het vergeten van God. »

Zoo sprak die verstandige senator en geleerde staatsminister. Maar wij vragen het nu : Wie is de oorzaak dat in ons land God vergeten en verloochend wordt ? Wiens schuld is het dus dat er in ons land mannen te vinden zijn, welke die van Parls toejuichen ?

De schuld daarvan zijn de liberalen, die gedurig werken om den priester bij 't volk hatelijk te maken. Van zoohaast het volk zich afkeert van den priester, moet zijn Geloof te niet gaan.

Zullen de liberalen nu de oogen openen en ophouden de goddeloosheid te verspreiden ?

Neen, neen, de welvaart des lands trekken zij zich weinig aan, als hunne zaken maar gaan zooals zij het verlangen, dat is alles.

### Onze Belgische Communisten.

Onze lezers hebben gezien aan welke afzichtelijke gruweldaden de Communisten van Parijs zich plichtig gemaakt hebben : vermoorden al wat geen deel maakte van hunne partij ; — stelen en plunderen al wat hun onder de hand viel ; — ontheiligen, mishandelen en bespotten al wat het heiligste en het eerbiedwaardigste is ; — en verders verbranden en vernielen al wat onder hun bereik viel, ziedaar in weinige woorden alles waardoor de roode bloedhonden van Parijs zich hebben doen kennen....

Welnu, zoudt gij gelooven dat die eerlooze dieven, moordenaars, heiligschenders en brand-

stichters in ons land nog beschermers en voorstaanders vinden ?

Neen, ongetwijfeld. Een nogtans is het zoo. Verscheidene onze dagbladen — ten minste een vijftiental — hebben openlijk de Commune voorgestaan en verdedigen ze nu nog.

Ziehier, onder andere, hoe een socialistisch blad, dat te Brussel verschijnt, de laatste dagen der Commune beoordeelt, als de barbaren van Parijs niet alleen de openbare gebouwen, maar gansch de stad wilden afbranden of doen in de lucht springen en reeds een goed gedeelte van hun ontwerp uitgevoerd hadden :

« Het beslissende gevecht is begonnen. Al wat er in Frankrijk nog van eer, fierheid en moed overblijft worstelt men voor man, zonder genade, tegen de vereeniging van al wat eerloos en terugkerend is.

« De Revolutie moest bezwijken, zij had den Boeren-God tegen zich, wiens tempels zij onteerd en wiens naam zij gelasterd had. — Getrouw aan zijne voorgaanden, heeft deze God zich tegen het Recht verklaard. Deze God, die vroeger Nabucodonosor in eenen os veranderde, heeft het opstandig en goddeloos Parijs aan de beesten van Versailles overgeleverd. »

« ... Ah ! de Commune, die vereeniging van al wat de hedendaagsche Revolutie heeft opgeleverd, konde geene schoonere verheerlijking hebben dan deze zee van vuur, op welks grond het klatergoud van den ouden wereld vloede.

« Zij is, wel is waar, onder dezen puinhoop bezwiken, maar in hare korte en grootsche verschijning, heeft zij ieders blikken op zich getrokken. De richtpaal, welke ons den weg moet wijzen, is geplant, hij zal blijven.

« En gij Parijs, o edele en kloekmoedige stad, zoo dikwijls martelares, heft nogmaals, eer gij in den afgrond nederzinkt, het hoofd op en ziet, bij den schijn der vuren die gij ontstoken hebt, ziet de Revolutie komen vol majesteit en onverbiddelijk voor hen die u » ter dood veroordeeld hebben. De dag der wraak nadert, uwe zelfopoffering zal vruchten dragen. »

Men ziet het maar al te klaar : de brandstichters van Parijs vinden hier in België mannen die hun toejuichen, mannen die, indien zij maar konden, hier het regiem zouden willen invoeren, dat Parijs in vlam en vuur gezet heeft.

En onze Communisten werken dag en nacht om hunne verderfelijke leeringen onder het volk te verspreiden. En om hierin te gelukken,

## EEN HART VAN WAS EN IJZER.

Een dorpsgeschiedenis in Zwitserland.

(Vervolg.)

Aller oogen waren inmiddels op den jager gericht, die bleek als de dood de menigte naderde. Juist bij de put moest zich het voorwerp bevinden, dat het geheele dorp in opschudding gebracht had. Daar stond de schout, de gemeenteraad en een veldwachter. Aan de rechter- en aan de linkerzijde stonden verschillende groepjes, die in levendig gesprek waren, terwijl de vrouwen jammerden en van de eene naar de andere gingen en de kinderen klagend en weenend aan hunne moeders hingen. Max Walters voelde zich als in den grond zinken, toen allen hunne blikken op hem vestigden en er een gemompel door de menigte ging, « daar komt hij. » Maar slechts een oogenblik greep hem de moedeloosheid aan. « Wees moedig, » zoo hoorde hij in zijn binnenste eene stem, « en laat u niet in verwarring brengen door het gepraat van de menschen. »

De menigte week, toen hij naderde. — Er lag op eene haer een lijk, met bloed bespat, het aangezicht was vertrokken van den doodstrijd, de kleederen waren met slijk besmeurd.

De jager staarde als wezenloos op het lijk, een pijnlijke en doodsche stilte heerschte in het rond. « Hij is vermoord, » sprak de schout ; « zie mijnheer de opzichter, hij is door een schot vlak in het hart getroffen ; hij, dienden kogel afgevuurd heeft, moet een goed oog gehad hebben. »

« Waar hebt gij hem gevonden ? » vroeg Max met bevende stem.

« Daar ginds in het bosch, mijnheer de opzichter, vier voet onder den grond. Men heeft hem

vermoedelijk voorzichtig begraven en alle sporen nitgewischt ; maar het was onnoodig geweest, want den hond had den bodem zoo omgewroet, toen wij bij het lijk kwamen, dat voetstappen daardoor verdwenen waren. »

Op hetzelfde oogenblik drong de hond door de menigte, sprong tegen den jager op en snuffelde aan zijne handen, maar deze rukte zijne hand weg, zoodat de hond verschrikt eenige schreden terug week, daarop verwijderde hij zich nog een weinig verder en bleef den jager strak aanzien.

« Ziet gij niet, mijnheer de opzichter, hoe de hond u aanziet ? » riep Elisabeth zoo luid, dat al de omstanders het hoorden. Zij wilde voortgaan, maar eene beweging van den jager deed haar verstommen. De buks van den schouder nemen, aanleggen en afvuren, dat was het werk van een oogenblik : het dier zonk door het schot neder. De vrouwen slaakten een kreet van ontzetting, de mannen drongen zich verbaasd te zamen.

« Wat beteekent dit, opzichter ? » vroeg de dorpsmid. « Mij dunkt, gij moest zeer tevreden zijn, dat de hond dengene voor u opgespoord heeft, dien gij nimmer gevonden zoudt hebben. »

Nog voor dat Max antwoorden kon, spraken verscheidene stemmen te gelijk :

« Wat had de hond met u te doen, waarom drong hij zoo naar u toe, als om naar den doode te vragen ? »

« Ik bid u, » antwoordde Walters, het hoofd opheffende en met een trotschen blik om zich heen ziende, « verschoont mij van uwe vragen ; en gij, mannen, » zoo ging hij voort, zich tot de omstanders wendende, « helpt mij het lijk naar den Rammelsberg dragen. »

Men haalde twijgen, legde die over het lijk en vier krachtige mannen namen het op de schouders, terwijl een groot getal, die om de put verzameld waren, zich daarbij aansloot ; zoo trok-

ken zij het dorp uit.

« Vrienden, » zoo begon de oude Elisabeth, die onder de eersten ging, zullen wij geen godvruchtig en aandachtig gebed spreken voor de zielrust van den vermoorde, en ook voor het heil van den moordenaar ? Bidden is goed en bewaart den mensch voor vertwijfeling en het geweld van Satan, gelijk in het Boek der Gezangen staat. » En zij haalde haren rozenkrans met de zwarte korallen en het koperen kruisje voor den dag, dien haar den pastoor zaliger geschonken had, en zij bad luid en verstaanbaar den rozenkrans, en allen die het lijk volgden, stemden met het gebed in.

Max was vooruitgegaan, hij begaf zich met den zwaarmoedigsten tred zijns levens naar zijne moeder, om haar te zeggen, dat er iets voorgevallen was, dat de arme vrouw in al haren angst nimmer had kunnen denken. Ja het scheen hem toe, dat hij een wereld van jammer en leed zou kunnen verdragen, maar voor de smart, die het hart zijner moeder verscheuren zou, deinsde zijn krachtige mannenborst terug. Toen hij ongeveer het midden van het bergpad bereikt had, hoorde hij voetstappen van boven naderen ; in het volgende oogenblik stond zijne moeder voor hem.

Met den uitroep ; « mijn zoon ! » zook zij in zijne armen. Zij wist alles.

« Moeder, » zoo troostte Max haar, « wees geduldig en verdraag de smart. Zie, ik lijd ook onder het bittere ongeluk ; laten wij niet klagen maar naar Hem opzien, die ons deze droefheid overzendt. »

« Ja, Heer, » snikte zij, opdat de borst van haren zoon, « geef mij kracht, opdat ik niet bezwijk, de ramp is groot als de zee. »

Max dankte den Hemel, dat Hij het hem gespaard had, om de eerste boodschap van het ongeluk te brengen. Toen men den doode naar

het dorp droeg, was de vrouw van den molenaar, eene gezellin van de kinderdagen van vrouw Walters, naar haar toegesloeden en had met de wakkere omzichtigheid, die het vrouwenhart eigen is, de treurmars gebracht.

Nu naderde langzaam ook de lijksaatsie, die de troosteloze moeder uit de omarming van haren zoon losmaakte. De dragers zeiten het lijk neder, en slechts met geweld konden zij haar terug houden, opdat zij het lijk niet met haar lichaam bedekte.

Terwijl allen het oog uitsluitend op de moeder gevestigd hielden, bemerkten zij den grijsaard niet, die sneller dan zijn ouderdom verwachten liet, het lijk gevolgd was. Juist van het bezoek van een zieke naar het dorp teruggekeerd, had de oude pastoor de schrikwekkende tijding ontvangen, en zich terstond naar het treurtoonnel op den Rammelsberg begeven. Zwijgend naderde hij de baar, knield neder en gaf de omstanders een teeken, om hetzelfde te doen. Het was een treffend gezicht, toen de krachtvolle mannen die de troosteloze moeder, door den rooden gloed der dalende avondzon beschenen, aan de steenachtige helling van den berg rondom het lijknederknielden. Het was een lenigende balsem in het moederhart, die blik naar boven. Nu zag zij, toen de priester van zijn gebed was opgestaan en men de twijgen van het lichaam afgenomen had, kalm naar het door den dood verbleekte gelaat van haren zoon ; en alleen de lichte zuchten en haar saamgevouwen handen getuigden van hare smart.

De mannen namen de baar op en droegen die verder ; de moeder volgde op eenigen afstand tusschen den priester en haren zoon. De eerbiedwaardige grijsaard wekte de vrouw op tot geduld en vertrouwen op God ; hij sprak van Zijne ondoorgrondelijke raadsbesluiten en het wederzien daar boven. Na een oogenblik zwijgens